

Πέρις Ιερεμιάδης (1939-2007), ζωγράφος - του Αντώνη Ζέρβα Η κυριακάτικη Αυγή, 20/05/ 2007

ΑΝΤΩΝΗ ΖΕΡΒΑ
Πέρις Ιερεμιάδης (1939-2007), ζωγράφος
Η κυριακάτικη Αυγή, 20/5/ 2007

Αυτά μου ανέφερε το ίδιο πρωί ο Μανώλης, απαρηγόρητος. Παρά τον θανατερό αέρα που ανασαίνουμε τον τελευταίο καιρό μέσα στα ασθενοφόρα και τα νοσοκομεία, το νέο με συντάραξε. Το πιο απρόβλεπτο είναι πάντα το πλέον προβλεπτό. Αυτό που έχουμε πάντα κατά νου και πάντα ξαστοχούμε. Τέτοιος είναι ο νόμος της ζωής. Όλοι θα φύγουμε, με τη σειρά του ο καθένας. Αλλά ο πόνος του θανάτου κάνει τον άνθρωπο να βρίσκει για λίγο τον εαυτό του.

Κατά βάθος όμως, και αυτό είναι το μέγα παράδοξο, ο θάνατος δεν χωρίζει. Κανείς δεν πεθαίνει, όσο υπάρχει ζωή. Ίσως ίσως μάλιστα ο θάνατος να ανοίγει μια κατά πολύ ουσιαστικότερη επαφή, έστω και μόνο για τον λόγο ότι αίρει όλα όσα πετρώνουν τις σχέσεις με τη συναλλαγή και τη συνήθεια. Όσο εγωϊστική κι αν ακούγεται αυτή η άποψη, δεν παύει να έχει την αλήθεια της. Αγαπάμε τους πεθαμένους, όχι γιατί η οριστική απουσία τους μετατρέπει τον δύσκολο διάλογο σε μονόλογο, αλλά γιατί, θέλοντας και μη, θρέφουν τον λόγο μας.

Όπως και να έχει, θα μας λείψει ένας άξιος άνθρωπος. Ένας δραστικός τεχνίτης παλαιάς κοπής που μας χάριζε τον εαυτό του στα χοντρά κουφάρια καϊκιών, στις αρχαίες καλλιγραφίες, στις πανηγυρικές φιγούρες της διαρκώς αναζητούμενης πληρότητας, στους λιτούς, λαϊκούς χάρτες, στο διακοσμητικό πνεύμα των μεγάλων πνευματικών πολιτισμών. Μια ζωγραφική στο ύψος του παλαιού ανθρώπου της δουλειάς και της σχολής, όπου ο θρύλος και η αφήγηση δεν ξεχωρίζουν από τα χρώματα. Μια ζωγραφική όπου η λεπτομέρεια δεν είναι λεπτομέρειες.

Με τον Πέρι αντιλαμβανόσουν ότι τίποτε δεν αξίζει περισσότερο από αυτό που γίνεται με τα χέρια. Το μάτι του ήταν δύο χέρια, αλλά και το χαλασμένο στόμα που φώλιαζε χρόνια στην ευγενική του φυσιογνωμία για το ίδιο πράγμα μιλούσε. Δεν υπήρξε ούτε νατουραλιστής, ούτε ρεαλιστής. Συχνά μου έφερνε στο νου τον σπουδαίο γάλλο πεζογράφο Julien Gracq που εγκατέλειψε τα σύγχρονα γράμματα για να προσηλωθεί στο μυθιστόρημα του 19ου αιώνα. Υπάρχουν πολλοί τρόποι να είσαι σύγχρονος. Ο μοντερνισμός του Πέρι αφορούσε στις μόνιμες ρίζες.

Δεν μερίμνησε περισσότερο από όσο έπρεπε για την υγεία του, πράγμα που μαρτυρεί έμπρακτα την προτίμησή του προς το ανατολικό πνεύμα παρόλο τον θαυμασμό του για τους μακρινούς Έλληνες. Έφυγε αξιοπρεπώς χωρίς τα συνήθη ντράβαλα που συνεπάγεται το λυσσασμένο αγκίστρωμα στη ζωή.

Τον ήξερα πολύ πριν τον γνωρίσω, από τις θαυμαστικές διηγήσεις του Λάκη Αποστολόπουλου στα χρόνια του Παρισιού: "Ένας χαιντεγεριανός ζωγράφος, που εγκατέλειψε το Παρίσι για να μονάσει σ' ένα βουνό της Γερμανίας". Ένας ζωγράφος δηλαδή που άφηνε πίσω του τη σύγχρονη ζωγραφική για να βρει αυτό που είχε χάσει μέσα στον κόσμο της προοπτικής. Αργότερα, θα αντιλαμβανόμουν ότι οι άμεσοι πρόγονοί του ήταν ο Κόντογλου, μείον το ζηλωτισμό του και ο Τσαρούχης, μείον την ομοφυλοφιλία του.

Τον γνώρισα στο σπίτι του ποιητή Νίκου Παναγιωτόπουλου το 1990. Εκείνο το βράδι μου είχε φέρει δώρο ένα αντίτυπο της ωραίας, χαρτόδετης έκδοσης του Χαλεπά. Η τυπογραφία τον τραβούσε ιδιαιτέρως. Ήθελε

τα χοντρά χαρτιά που θύμιζαν τα πράγματα της χρήσης. Ήθελε οι εκδόσεις να είναι λιτές και χρηστικές. Όχι για το γραφείο, αλλά για τις γερές κνήμες, όπως έλεγε ο Νίτσε.

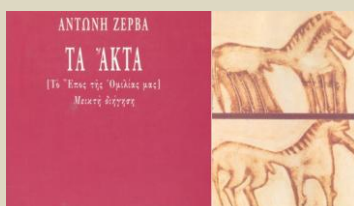
Ξαναβρεθήκαμε στη συντακτική επιτροπή του περιοδικού Ερουργέμ και κατόπιν Ινδίκτου. Έκτοτε στάθηκε ο ζων αισθητικός στύλος των εκδόσεων του Μανώλη Βελιτζανίδη. Οι επιμέλειες και οι εικαστικές του επιλογές αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του έργου του. Από τον Πικιώνη έως την ισλαμική και σινική τέχνη, μέσω των νεώτερων ελλήνων ζωγράφων, ολόκληρος ο εικαστικός θησαυρός του περιοδικού Ίνδικτος είναι δικό του, ες αεί, δημιούργημα.

Στα μέσα της δεκαετίας του '90, όταν ετοιμάζε την έκθεση με τα καΐκια, του είχα υποσχεθεί ότι θα έγραφα τον πρόλογο του καταλόγου του.. Με ενθουσίαζαν τα όσα έφκIANε, τόσο που ένας σεβάσμιος δάσκαλος είχε προσπαθήσει να με συγκρατήσει, με την επιτίμηση: "Μην ενθουσιάζεσαι!". Και όμως, είναι τόσα λίγα αυτά που μπορούν να ενθουσιάσουν! Οι ανθρώπινες σχέσεις είναι δύσκολες, ευτυχώς που υπάρχει ο θάνατος κι όλα μοιάζουν να ξελαφρώνουν κάπως. Δεν κατάφερα να τηρήσω την υπόσχεσή μου. Ο θαυμασμός μου όμως για τις ανεπανάληπτες αυτές ζωγραφιές παραμένει ακέραιος. Μου τις είχε δείξει στο ιδιόχαρο χάλασμα που είχε για σπίτι στο Κουκάκι. Ο Πέρης μπορούσε να ζει με την ίδια άνεση σε μια έπαυλι και σε μια καλύβα. Ήταν κοσμικός και απόκοσμος, άμετρος και μετριοπαθής, τρυφερός και κουτσομπόλης, ανυπότακτος και καταδεκτικός, επίμονος και αδιάλλακτος στις πεποιθήσεις του χωρίς να γίνεται προσβλητικός. Αγαπούσε τις αφηγήσεις, απέφευγε τις συγκρούσεις και ποτέ το μάτι του δεν κοίταζε το υλικό συμφέρον. Το μεράκι δεν νοιάζεται για τον εαυτό του. Αυτή ήταν η γοητεία του ζωντανού άνδρα.

Τώρα, στον ζωγράφο Πέρι Ιερεμιάδη, η Ίνδικτος οφείλει το Λεύκωμα των Απάντων του.

Αθήνα, 14 Μαΐου 2007

auteur de :

A. Ζέρβα, Τα Ακτα, Ινδικτος 1996

ΠΠΟΙ : Προμετωπίδα του Πέρη Ιερεμιάδη